- زمان مطالبه و پرداخت :

۱- چک در مکانی که صادر شده پرداخت می‌گردد و دارنده چک ظرف ۱۵ روز از تاریخ صدور وجه آن را مطالبه می‌کند.

۲- اگر چک از یک نقطه به نقطه دیگر ایران صادر شده باشد ظرف ۴۵ روز از تاریخ صدور چک مطالبه می‌شود.

۳- چک هایی که در خارج صادر شده باشد و در ایران پرداخت شود دارنده چک ظرف ۴ ماه از تاریخ صدور آن مطالبه می‌کند.

ص.۱ ← اگر در مواعد قانونی فوق، اقدام نشود دعوای دارنده علیه ظهرنویس مسموع نخواهد بود. (م ۳۱۵ ق.ت)
اما باقی ضمانت اجراها و مزایای چک پابرجاست مثلاً در تأمین خواسته نیاز به توریع خسارت احتمالی نیست.

موانع پرداخت چک *

الف- فقدان یا کسری موجودی حساب

* م ۵ ق.ص.چ ←
۱- به تقاضای دارنده بانک مکلف است مبلغ موجودی حساب را به دارنده بپردازد.
۲- دارنده با قید مبلغ دریافت شده در پشت چک، آن را به بانک تسلیم می‌کند.

* اگر بخشی از مبلغ چک را دریافت کرد ← بانک مکلف است با درخواست دارنده کسری مبلغ را در سامانه چکاوک وارد می‌کند

* نسبت به مبلغی که از چک پرداخت نشود چک بی محل می‌گویند. ← کد رهگیری درج شده روی گواهینامه به متقاضی داده می‌شود

ب- عدم مطابقت امضا یا مخدوش بودن مندرجات چک (م ۳ ق.ص.چ)

۱- عدم مطابقت امضاء
۲- قلم خوردگی در متن چک
۳- اختلاف در مندرجات چک مثل اشتباه در نام دارند / اشتباه در نوشتن کد ملی

پ- دستور عدم پرداخت: (م ۱۴ ق.ص.چ)

- چه کسانی می‌توانند دستور عدم پرداخت بدهند؟
  - صادرکننده
  - ذی‌نفع (ت ۱ م ۱۴)
    - چک به نام او صادر می‌شود یا ظهرنویسی شده باشد یا چک به او واگذار گردیده.
  - قائم‌مقام قانونی آن‌ها
- اشخاص فوق با تصریح به این موارد می‌توانند دستور عدم پرداخت بدهند
  - مفقودی چک
  - سرقت
  - جعل
  - کلاهبرداری
  - خیانت در امانت
- شرایط پذیرش دستور عدم پرداخت
  - با تصریح به تحصیل مجرمانه یا مفقود شدن چک
  - بصورت کتبی به بانک اعلام کنند
  - اعلام شکایت به مرجع قضایی و ارائه گواهی شکایت به بانک (ظرف ۱ هفته از دستور عدم پرداخت)

* بانک مکلف است وجه چک را تا تعیین تکلیف آن در مرجع رسیدگی یا انصراف دستور دهنده در حساب مسدودی نگه دارد.

- دستور عدم پرداخت چک تضمین شده و مسافرتی:

پرداخت این چک‌ها را نمی‌توان متوقف کرد چرا که این چک‌ها توسط خود بانک صادر می‌شود و وجه آن تضمین گردیده.

اما دستور عدم پرداخت چک تضمین شده با ۲ شرط امکان‌پذیر است
- ۱- از طرف بانک صادرکننده درخواست شود.
- ۲- فقط نسبت به آن ادعای جعل شود.

ت- فوت و حجر صادرکننده چک قبل از سررسید:

۲ فرض کلی داریم

سررسید چک برای قبل از فوت باشد ولی دارنده آن را بعد از تاریخ فوت به بانک ارائه می‌دهد: بانک وجه آن را به دارنده می‌پردازد.

سررسید چک بعد از فوت صادرکننده باشد: بانک از پرداخت وجه چک خودداری می‌کند.

* فوت صادرکننده قبل از سررسید از موانع پرداخت چک است

* حجر صادرکننده در صورتی که حکم حجر صادر شده باشد قاعده فوق جاری است.

ث- دستور قضایی عدم پرداخت: دستور مراجع قضایی، شبه قضایی، انتظامی «مبنی بر عدم پرداخت وجه چک»

- گواهی عدم پرداخت:

الف- نحوه صدور گواهی عدم پرداخت

۱- بنا به درخواست دارنده چک

۲- ثبت آن در سامانه چکاوک

۳- دریافت کد رهگیری و درج آن در گواهینامه عدم پرداخت

* بانک مکلف است جهت اطلاع صادرکننده چک، نسخه دوم آن را به آخرین نشانی صاحب حساب ارسال کند.

- تا زمانی که از چک رفع سوء اثر نشود بانک ها و مؤسسات اعتباری مکلف اند:

۱- عدم افتتاح هرگونه حساب و صدور کارت بانکی

۲- مسدود کردن وجوه کلیه حساب ها و کارت های بانکی

۳- عدم پرداخت هرگونه تسهیلات بانکی یا صدور ضمانت نامه ها ارزی / ریالی

۴- عدم گشایش اعتبار اسنادی ارزی یا ریالی

۵- جلوگیری از دریافت دسته چک، صدور چک در سامانه صیاد و از استفاده از چک صوری (م ۲۱ مکرر ق. ص. چ)

* سوء اثر چک نسبت به وکیل یا نماینده صاحب حساب که از طرف او چکی صادر شده باشد اعمال می شود.

مگر اینکه در مرجع قضایی اثبات کند:

۱- عدم پرداخت مستند به عمل صاحب حساب بوده است.

۲- وکیل یا تعدی او است. یعنی وکیل یا نماینده قبلی عدم پرداخت را انجام داده است.

* اگر چک از حساب مشترک صادر شده باشد و برگشت بخورد، سوء اثر نسبت به همه صاحبان حساب اعمال می شود.

- رفع سوء اثر:

۱- واریز کسری مبلغ چک ← بانک مکلف است ظرف ۳ روز به اطلاع دارنده چک برساند

۲- ارائه لاشه چک به بانک محال علیه

۳- ارائه رضایت نامه رسمی در دفاتر اسناد رسمی از سوی دارنده چک

۴- ارائه نامه رسمی از مرجع قضایی و تثبیتی معین بر اتمام عملیات اجرایی در خصوص چک

۵- حکم قضایی در خصوص برائت ذمه صاحب حساب از چک

۶- سپری شدن ۳ سال از تاریخ گواهی عدم پرداخت مشروط به عدم طرح دعوای حقوقی / کیفری در خصوص چک

(تبصره ۳ مواد ۵ مکرر ق. ص. چ)

- مطالبه چک یا از طریق
  - اجرای ثبت
  - اجرای احکام دادگستری *
  - دعوای تعهدی

- دادگاه صالح؟
  - ۱- دادگاه محل اقامت خوانده
  - ۲- دادگاه محل انعقاد قرارداد
  - ۳- " " اجرای قرارداد
  - ۴- دادگاهی که گواهی عدم پرداخت صادر شده.

- میزان خواسته:

(تبصره ۲ ق. ص. چ)

* دارنده می‌تواند وجه چک را از هر یک از مسئولان سند تجاری مطالبه کند

از ظهرنویس چک و ضامن او می‌توان اصل مبلغ چک را خواست. (فقط)

از صادرکننده و ضامن او می‌توان اصل وجه چک و خسارت تأخیر تأدیه را خواست

* دارنده می‌تواند از صادرکننده خسارات و هزینه‌های وارد شده که مستقیماً و بطور متعارف از ناحیه صادرکننده متحمل شده وصول کند.

* خسارت تأخیر تأدیه براساس تغییر شاخص تورم محاسبه می‌شود و از تاریخ مندرج در چک (سررسید) تا زمان پرداخت محاسبه و قابل مطالبه است.

* از زمان فوت یا حکم حجر صادر کننده خسارت تأخیر تأدیه متوقف می‌شود ✗

* کسی که به نمایندگی از طرف صاحب حساب چک را امضا و صادر نموده مسئول پرداخت چک می‌باشد. ✓ (م ۱۹ ص چ)

← صادر کننده چک و صاحب حساب متضامناً مسئول پرداخت می‌شود.

← تفاوتی ندارد که اثبات کند عدم پرداخت منتسب به صاحب حساب بوده است

* در شرکت های تجاری فقط صاحبان امضای مجاز که چک را امضا کردند متضامناً مسئول پرداخت می‌باشند.

با شرکت

* رسیدگی به کلیه شکایات و دعاوی (جزایی/حقوقی) فوری و خارج از نوبت به عمل می‌آید.

(م ۱۶ ق.ص.چ)